

PROGRAM REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Załącznik nr 1
do Uchwały Nr 236/10
Zarządu Województwa Małopolskiego
z dnia 9 marca 2010 r.

**„Wytyczne w zakresie obligatoryjnego audytu
zewnętrznego projektów o wartości dofinansowania
powyżej 20 mln złotych realizowanych w ramach
Małopolskiego Regionalnego Programu
Operacyjnego na lata 2007-2013”**

Wersja 2

Kraków, luty 2010r.

1. Zasady przeprowadzania audytu zewnętrznego projektu.

1. Zgodnie z § 14 Umowy o dofinansowanie projektu oraz zapisami „*Podręcznika kwalifikowania wydatków objętych dofinansowaniem w ramach Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013*”, audyt zewnętrzny jest obligatoryjny jeżeli wielkość dofinansowania projektu wynosi powyżej 20 mln zł. W sytuacji gdy Beneficjent realizuje poprzez tą samą jednostkę organizacyjną więcej niż 1 projekt o wielkości dofinansowania powyżej 20 mln zł, po przeprowadzeniu audytu pierwszego z realizowanych przez tą jednostkę projektów, którego wyniki raportu są pozytywne, audyt kolejnego projektu nie jest obligatoryjny;
2. Audyt zewnętrzny wykonywany jest przez podmiot zewnętrzny niezależny od Beneficjenta, zgodnie z powszechnie uznanymi, międzynarodowymi standardami audytu;
3. Beneficjent zleca przeprowadzenie audytu w takim terminie, aby raport z audytu powstał przed zakończeniem realizacji projektu. Beneficjent powinien przeprowadzić audyt nie wcześniej niż po zrealizowaniu 50% wydatków w ramach projektu i nie później niż po zrealizowaniu 70% wydatków. W przypadku, gdy ze względu na charakter projektu Beneficjent nie może zachować powyższych warunków, należy tak zaplanować audyt, aby odbył się on w połowie okresu rzeczowej realizacji projektu.
4. Kopię raportu z audytu Beneficjent przekazuje do Instytucji Zarządzającej niezwłocznie, w terminie 7 dni, od otrzymania końcowego raportu z audytu.
5. Wybór podmiotu przeprowadzającego audyt zewnętrzny projektu należy do Beneficjenta. Zastosowanie w tym względzie mają przepisy prawa w zakresie zamówień publicznych, w zakresie, w jakim stosuje się je do beneficjenta i do projektu. Obowiązkiem Beneficjenta jest zapewnienie odpowiedniej jakości audytu zewnętrznego projektu poprzez zlecenie usługi wykonawcom spełniającym kryteria opisane w pkt. 3 niniejszych wytycznych, którzy posiadają niezbędną wiedzę, kwalifikacje, umiejętności i doświadczenie w zakresie zagadnień dotyczących audytu lub kontroli w obszarze funduszy strukturalnych Unii Europejskiej oraz dysponują potencjałem technicznym i osobami zdolnymi do wykonania zamówienia, których kwalifikacje są zgodne z wymaganiami określonymi w przepisach prawa i pkt. 4 niniejszych wytycznych.

2. Cel audytu

Celem audytu jest ocena prawidłowości realizacji projektu przez podmiot przeprowadzający audyt, czy realizacja projektu przebiega zgodnie z umową i wnioskiem o dofinansowanie projektu. Efektem audytu ma być uzyskanie racjonalnego zapewnienia, że wydatki poniesione w ramach projektu są kwalifikowalne, a realizowany projekt jest zgodny z umową i wnioskiem oraz wydanie opinii w tym zakresie. Można wskazać 3 rodzaje opinii zawartej w raporcie, tj:

- opinia pozytywna bez zastrzeżeń;
- opinia pozytywna z zastrzeżeniami (lista uchybień);
- opinia negatywna (lista nieprawidłowości).

3. Wykonawcy audytu zewnętrznego

Audyt zewnętrzny przeprowadzany jest przez podmiot niezależny od kierownictwa jednostki poddawanej audytowi. Audyt zewnętrzny nie może być przeprowadzony przez audytora wewnętrznego/biegłego rewidenta Beneficjenta (Partnera w projekcie) lub przez inną osobę zatrudnioną u Beneficjenta (Partnera w projekcie).

Bezstronność i niezależność nie jest zachowana, jeżeli osoba lub podmiot przeprowadzający audyt zewnętrzny projektu:

- posiada udziały, akcje lub inne tytuły własności w jednostce pełniącej rolę Beneficjenta lub w jednostce z nią stowarzyszonej, dominującej lub współzależnej; lub
- jest lub był w ostatnich 3 latach przedstawicielem prawnym (pełnomocnikiem), członkiem organów nadzorujących, zarządzających bądź administrujących lub pracownikiem jednostki pełniącej rolę Beneficjenta, jednostki stowarzyszonej, dominującej, zależnej lub współzależnej; lub
- w ostatnich 3 latach uczestniczył w sporządzaniu dokumentów stanowiących przedmiot audytu; lub
- osiągnął chociażby w jednym roku w ciągu ostatnich 5 lat co najmniej 40% przychodu rocznego z tytułu świadczenia usług na rzecz danej jednostki, jednostki wobec niej dominującej lub jednostek z nią stowarzyszonych, jednostek od niej zależnych lub współzależnych (nie dotyczy to pierwszego roku działalności podmiotu przeprowadzającego audyt); lub
- jest małżonkiem, krewnym lub powinowatym w linii prostej do drugiego stopnia lub jest związany z tytułu opieki, przysposobienia lub kuratelii z osobą zarządzającą lub będąca w organach nadzorczych jednostki albo zatrudnia przy prowadzeniu audytu takie osoby; lub
- jest lub był zaangażowany w planowanie, realizację, zarządzanie projektem.

Osoby uczestniczące w przeprowadzaniu audytu powinny również spełniać wymóg bezstronności i niezależności od Instytucji Zarządzającej MRPO.

4. Wybór audytora

Zgodnie z art. 286 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240) audytorem może być osoba, która:

1. ma obywatelstwo państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub innego państwa, którego obywatelom, na podstawie umów międzynarodowych lub przepisów prawa

wspólnotowego, przysługuje prawo podjęcia zatrudnienia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;

2. ma pełną zdolność do czynności prawnych oraz korzysta z pełni praw publicznych;
3. nie była karana za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;
4. posiada wyższe wykształcenie;
5. posiada następujące kwalifikacje zawodowe do przeprowadzania audytu wewnętrznego:
 - a) jeden z certyfikatów: Certified Internal Auditor (CIA), Certified Government Auditing Professional (CGAP), Certified Information Systems Auditor (CISA), Association of Chartered Certified Accountants (ACCA), Certified Fraud Examiner (CFE), Certification in Control Self-Assessment (CCSA), Certified Financial Services Auditor (CFSA) lub Chartered Financial Analyst (CFA), lub
 - b) złożyła, w latach 2003-2006, z wynikiem pozytywnym egzamin na audytora wewnętrznego przed Komisją Egzaminacyjną powołaną przez Ministra Finansów, lub
 - c) uprawnienia biegłego rewidenta, lub
 - d) dwuletnią praktykę w zakresie audytu wewnętrznego i legitymuje się dyplomem ukończenia studiów podyplomowych w zakresie audytu wewnętrznego, wydanym przez jednostkę organizacyjną, która w dniu wydania dyplomu była uprawniona, zgodnie z odrębnymi ustawami, do nadawania stopnia naukowego doktora nauk ekonomicznych lub prawnych.

Zespół przeprowadzający audyt zewnętrzny projektu realizowanego w ramach MRPO musi być złożony przynajmniej z dwóch osób. Każdy z członków zespołu audytującego musi spełniać wymogi określone w pkt. 3 i 4 niniejszych Wytycznych oraz posiadać udokumentowaną wiedzę i doświadczenie w zakresie funkcjonowania funduszy strukturalnych Unii Europejskiej. IZ MRPO zaleca, aby w składzie zespołu audytującego znalazł się biegły rewident, jakkolwiek nie jest to wymóg obligatoryjny. IZ MRPO dopuszcza możliwość uczestniczenia w audycie ekspertów zewnętrznych posiadających specjalistyczną wiedzę z zakresu tematyki przeprowadzanego audytu projektu.

5. Ogólny zakres audytu

Obowiązkiem zespołu audytującego jest sprawdzenie, czy projekt jest realizowany zgodnie z umową i wnioskiem o dofinansowanie projektu poprzez m.in. zweryfikowanie, czy wnioski o płatność są zgodne z wymaganiami zawartymi w umowie o dofinansowanie projektu, czy są one poparte odpowiednimi dokumentami finansowymi, czy poniesione wydatki zostały rzeczywiście poniesione i czy można uznać je za wydatki kwalifikowalne. Weryfikacja odbywa się na podstawie ksiąg rachunkowych i dowodów księgowych (stanowiących podstawę dokonania w nich zapisów) oraz na podstawie dokumentów stanowiących zestawienie poniesionych wydatków w projekcie (wnioski o płatność wraz ze wszystkimi załącznikami), które powinny odpowiadać we wszystkich istotnych aspektach wymogom

programu oraz prawidłowo, rzetelnie i jasno przedstawiać sytuację finansową i majątkową projektu według stanu na dzień sporządzenia ww. dokumentu.

Audyt powinien obejmować analizę praktycznych rozwiązań w zakresie zarządzania projektem oraz przedstawienie w tym zakresie stosownej opinii przez zespół audytujący oraz sprawdzać czy ponoszone wydatki są kwalifikowane oraz rzetelnie przedstawione we wnioskach o płatność.

6. Minimalny zakres audytu zewnętrznego obejmuje:

- sprawdzenie, czy Beneficjent realizuje projekt zgodnie z umową o dofinansowanie, obowiązującymi przepisami prawa i wytycznymi;
- sprawdzenie, czy Beneficjent wdrożył zalecenia przeprowadzonych kontroli oraz usunął uchybienia/nieprawidłowości, jeśli takie zostały wykryte;
- sprawdzenie, czy Beneficjent posiada ścieżkę audytu w zakresie finansowo-księgowym;
- sprawdzenie, czy w ramach projektu Beneficjent prawidłowo przeprowadza postępowania o udzielenie zamówień publicznych w przypadkach, w których Beneficjent zobowiązany jest do stosowania przepisów o zamówienia publicznych ;
- przeprowadzenie audytu poprawności księgowania wydatków poniesionych w ramach realizowanego projektu, oceny kwalifikowalności kosztów, sposobu ich dokumentowania i prowadzenia odrębnej ewidencji księgowej (odrębnego kodu księgowego);
- sprawdzenie spójności przedstawionych wniosków o płatność z księgami rachunkowymi Beneficjenta w części dotyczącej projektu;
- sprawdzenie, czy wydatki wykazane w dokumentach zostały rzeczywiście poniesione, to jest potwierdzone dowodem zapłaty;
- sprawdzenie wiarygodności wniosków o płatność w części sprawozdawczej dotyczącej postępów w realizacji projektu, między innymi poprzez weryfikację i potwierdzenie wykonania prac, istnienia zakupionych towarów oraz wykonania usług zamówionych w ramach projektu, ocenę sposobu monitorowania projektu (osiągania celu projektu), raportowania o postępach wdrażania projektu oraz dotrzymania harmonogramu realizacji projektu;
- sprawdzenie zgodności prowadzonych w ramach projektu działań promocyjnych i informacyjnych;
- sprawdzenie sposobu archiwizacji dokumentacji związanej z projektem.

Raport z audytu powinien odzwierciedlać (opisywać) stosowaną metodykę przeprowadzania audytu a także zawierać odniesienia do badanych dokumentów.

Raport z audytu powinien wskazywać zastosowany próg istotności i poziom ufności. Zastosowany próg istotności nie może być większy niż 5%, zastosowany poziom ufności nie może być mniejszy niż 95%.

7. Raport z audytu zewnętrznego powinien zawierać:

1. podstawowe informacje o Beneficjencie i realizowanym projekcie;
2. odpowiednie logotypy i dane zgodnie z ustalonymi przez IZ MRPO wymogami w zakresie informacji i promocji projektu;
3. nazwę, adres siedziby, NIP i REGON podmiotu przeprowadzającego audyt zewnętrzny;
4. imiona i nazwiska audytorów uczestniczących w audycie;
5. oświadczenia audytorów zewnętrznych o niezależności od audytowanej jednostki (wzór oświadczenia znajduje się w Załączniku nr 1 do Wytycznych);
6. termin, cel audytu oraz zakres przedmiotowy audytu;
7. podjęte czynności i zastosowane techniki przeprowadzania audytu;
8. informacje o metodzie doboru i wielkości próby wybranej do badania;
9. wskazanie okresu badania oraz wartości kwot poddanych badaniu;
10. ustalenia stanu faktycznego, w tym jego ocenę i ewentualne odchylenia;
11. opis obszarów funkcjonujących w sposób poprawny;
12. wskazanie stwierdzonych problemów w trakcie realizacji projektu wraz ze wskazaniem ich wagi;
13. opis i analiza przyczyn i skutków stwierdzonych uchybień;
14. rekomendowane działania naprawcze; uwagi i wnioski dotyczące usunięcia uchybień;
15. zgodność realizacji projektu z umową o dofinansowanie, obowiązującymi przepisami prawa i wytycznymi IZ MRPO;
16. wskazanie procedur wewnętrznych Beneficjenta;
17. opis ścieżki audytu Beneficjenta w zakresie finansowo-księgowym;
18. opis prawidłowości klasyfikacji wydatków wg kategorii i źródeł finansowania;
19. opis prawidłowości prowadzenia odrębnej ewidencji księgowej oraz księgowania wydatków poniesionych w ramach realizowanego projektu;
20. ocenę kwalifikowalności wydatków i sposobu ich dokumentowania;
21. analizę terminowości wydatkowania środków na realizację projektu;
22. informacje o zgodności wniosków Beneficjenta o płatność z księgami rachunkowymi;
23. informacje o wiarygodności części sprawozdawczych wniosków Beneficjenta o płatność w odniesieniu do zakresu rzeczowego projektu;
24. opis sposobu monitorowania projektu;
25. opis prawidłowości stosowania przepisów w zakresie zamówień publicznych, o ile Beneficjent był zobowiązany do ich stosowania
26. opis realizacji obowiązków w zakresie pomocy publicznej zgodnie z odpowiednimi przepisami wspólnotowymi i krajowymi;
27. opis prawidłowości prowadzonych w ramach projektu działań promocyjnych i informacyjnych w odniesieniu do Wytycznych IZ MRPO w zakresie informacji i promocji;
28. opis sposobu przechowywania, udostępniania i archiwizacji dokumentacji zgromadzonej w ramach projektu;
29. informację o wdrożeniu zaleceń i usunięciu nieprawidłowości stwierdzonych

w wyniku przeprowadzonych kontroli;

30. opinię, stanowiącą element raportu wskazującą:

- czy wydatki poniesione w ramach projektu są kwalifikowalne, a realizowany projekt jest zgodny z umową/decyzją oraz wnioskiem o dofinansowanie;
- stwierdzone zagrożenia dla realizacji projektu wraz ze wskazaniem ich ewentualnego charakteru systemowego;
- przyczyny zagrożeń;
- wymagane działania naprawcze i zapobiegawcze;
- powody odmowy wydania opinii z uwagi na okoliczności, które uniemożliwiają jej sformułowanie (jeśli dotyczy);
- informację o stwierdzonym istotnym naruszeniu prawa wspólnotowego lub/i krajowego bądź wytycznych IZ MRPO (jeśli dotyczy);

31. podpisy audytorów zewnętrznych przeprowadzających badanie;

32. miejsce i datę sporządzenia i podpisania sprawozdania/raportu z audytu zewnętrznego projektu.

Wszystkie strony raportu powinny zostać ponumerowane i parafowane przez audytorów zewnętrznych.

8. Kwalifikowalność wydatku związanego z audytem zewnętrznym.

Wydatki na audyt zewnętrzny projektu są wydatkami kwalifikowanymi jedynie wówczas, gdy audyt jest obligatoryjny tzn. jeżeli wielkość dofinansowania projektu wynosi powyżej 20 mln zł. Beneficjent powinien przeprowadzić audyt zgodnie z Wytycznymi nie wcześniej niż po zrealizowaniu 50% wydatków w ramach projektu i nie później, niż po zrealizowaniu 70% wydatków. W sytuacji gdy Beneficjent realizuje poprzez tą samą jednostkę organizacyjną więcej niż 1 projekt o wielkości dofinansowania powyżej 20 mln zł, po przeprowadzeniu audytu pierwszego z realizowanych przez tą jednostkę projektów, którego wyniki raportu są pozytywne, audyt kolejnego projektu nie jest obligatoryjny.

W przypadku, gdy ze względu na charakter projektu Beneficjent nie może zachować powyższych warunków, należy tak zaplanować audyt, aby odbył się on w połowie okresu realizacji rzeczowej projektu.

Załącznik nr 1

Oświadczenie osoby przeprowadzającej audyt zewnętrzny

Przystępując do realizacji usługi przeprowadzenia audytu zewnętrznego projektu:

.....(tytuł projektu).....

realizowanego na podstawie umowy o dofinansowanie numer/ uchwały o przystąpieniu do realizacji nr.....(numer umowy).....

ja(imię i nazwisko).....

jako osoba uczestnicząca w przeprowadzeniu audytu oświadczam, że spełniam wymóg bezstronności i niezależności, tj.:

- nie posiadam udziałów, akcji lub innych tytułów własności w jednostce pełniącej rolę Beneficjenta MRPO, Realizatora projektu, Partnera projektu lub w jednostce z nią stowarzyszonej, dominującej, zależnej lub współzależnej, w której mam wykonać usługę audytu zewnętrznego projektu,
- nie jestem i nie byłem/-am w ostatnich 3 latach przedstawicielem prawnym (pełnomocnikiem), członkiem organów nadzorczych bądź zarządzających lub pracownikiem jednostki/-ek pełniące/-ych rolę Beneficjenta albo jednostki z nią/nimi stowarzyszonej, dominującej, zależnej lub współzależnej,
- nie osiągnąłem/-am chociażby w jednym roku w ciągu 5 lat co najmniej 40% przychodu rocznego z tytułu świadczenia usług na rzecz danej jednostki/-ek pełniące/-ych rolę Beneficjenta, jednostki wobec niej dominującej lub jednostek z nią stowarzyszonych, jednostek od niej zależnych lub współzależnych (nie dotyczy to pierwszego roku działalności podmiotu przeprowadzającego audyt),
- w ostatnich 3 latach nie uczestniczyłem/am w sporządzaniu dokumentów stanowiących przedmiot audytu,
- nie jestem małżonkiem, krewnym lub powinowatym w linii prostej do drugiego stopnia i nie jestem związany/-a z tytułu opieki, przysposobienia czy kurateli z osobą zarządzającą lub będącą w organach nadzorczych jednostki/-ek pełniące/-ych rolę Beneficjenta albo zatrudniająca przy prowadzeniu audytu takich osób,
- nie jestem i nie byłem/-am zaangażowany/-a w planowanie, realizację, zarządzanie działaniami finansowanymi i realizowanymi w ramach projektu, którego audyt dotyczy,
- nie jestem zatrudniony w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Małopolskiego na podstawie mianowania, powołania, umowy o pracę ani nie wykonuję na rzecz urzędu lub województwa małopolskiego innych czynności na podstawie umów cywilno-prawnych,
- nie zachodzą żadne inne okoliczności wyłączające moją bezstronność i niezależność.

.....

(Podpis osoby uczestniczącej w przeprowadzeniu audytu)

.....

(Data i miejsce)